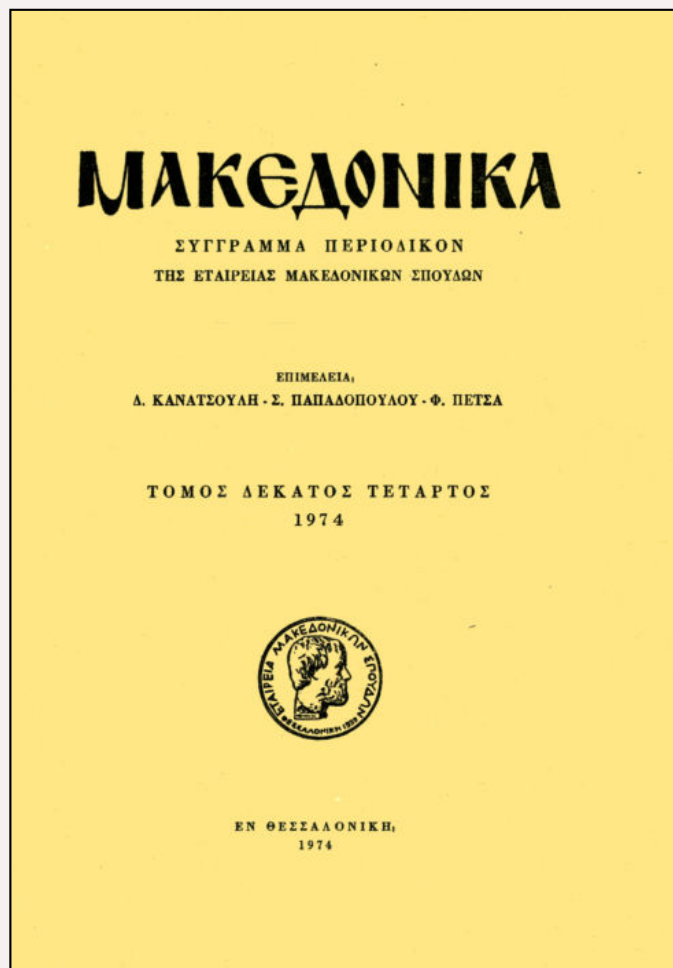

Μακεδονικά

Τομ. 14, 1974

Χερουβείμ, αρχιμανδρίτου, Σύγχρονες
αγιορείτικες μορφές

Παπουλίδης Κωνσταντίνος
<https://doi.org/10.12681/makedonika.603>

Copyright © 2014 Κωνσταντίνος Κ. Παπουλίδης

To cite this article:

Παπουλίδης, Κ. (1974). Χερουβείμ, αρχιμανδρίτου, Σύγχρονες αγιορείτικες μορφές. *Μακεδονικά*, 14(1), 449-451.
doi:<https://doi.org/10.12681/makedonika.603>

ὅπου περιεκυκλώθη ἀπὸ 8.000 στρατιώτας τοῦ βαλῆ τῆς πόλεως Σερρών Ἰσμαήλ βέη. Ἡ μάχη διήρκησε τρεῖς ἡμέρας καὶ ὁ Νικοτσάρας ἔχασε τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν ὁπαδῶν του. Κατάρθωσε ὁμῶς νὰ διασπάσῃ τὴν κύκλωσιν καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ζίχνας, ὅπου ὑπέστη ἐπίσης ἐπίθεσιν ἀπὸ τουρκικὰς δυνάμεις. Ἡ δραστηριότης του ἀπέτυχε καὶ ἐχρειάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου ἐξώρμησε.

Ὑστερα ἀπὸ πολλὰς περιπετείας κατάρθωσε νὰ σωθῇ εἰς τὸ ὄρος Ἀθῶς. Ὁ Βασδραβέλλης ὑποστηρίζει, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλους ἐρευνητὰς ὅτι δὲν ἔχει διαπιστωθῇ ἀκόμη ἐὰν ὁ Νικοτσάρας ᾔθελε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Σερβίαν διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν Καραγιώργη, ἢ εἰς τὰς Παραδουναβίους ἡγεμονίας, διὰ νὰ ἐνωθῇ μὲ τοὺς συμπατριώτας του, οἱ ὅποιοι ὑπηρετοῦσαν εἰς τὰ στρατεύματα τῶν Ἡγεμονιῶν.

Πολλὰς φορὰς ὁμῶς οἱ κλέφτες περιεφίγγοντο ἀπὸ τὰς ὀθωμανικὰς ἀρχὰς καὶ τότε εὗρισκον καταφύγιον εἰς ἄλλας διαφόρους χώρας μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ρουμανικαί. Πρόκειται διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ Ἰωάννου Φαρμάκη, συντρόφου εἰς τὴν μάχην τοῦ Γεωργάκη Ὀλυμπίου.

Παρουσιάσαμεν μερικὰ στοιχεῖα ποὺ ἀφοροῦν τὴν ἱστορίαν τῆς Ρουμανίας, ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦ Βασδραβέλλη ἀποτελεῖ μίαν σοβαρὰν συμβολὴν εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ φαινομένου τῶν χαϊδούκων εἰς ὅλην τὴν βαλκανικὴν περιοχὴν.

(Μετάφρασις ἐκ τῆς ρουμανικῆς)

Χερουβείμ, ἀρχιμανδρίτου, Σύγχρονες ἁγιορείτικες μορφές.

Πρόκειται περὶ σειρὰς βιογραφιῶν ἀπὸ τὸν ἁγιορεϊτικὸν κόσμον, μὲ πρόσωπα ποὺ ἔδρασαν τὸν 20ο αἰῶνα στὴν ἄσκησιν, στὴν προσευχὴ καὶ γενικὰ στὸ θεωρητικὸν στοιχεῖον τοῦ μοναχισμοῦ. Ἡ ἐκδοτικὴ προσπάθεια ὀφείλεται στὴν Μονὴ τοῦ Παρακλήτου (Ὡρωπὸς-Ἀττικῆς), ἢ ὅποια θέλει νὰ παρουσιάσῃ στὸ εὐρὺ ἀναγνωστικὸ κοινὸ μορφές τοῦ ἁγιορεϊτικοῦ ἀσκητισμοῦ. Ἡ κάθε ἐκδοσις εἶναι ἐπιμελημένη μὲ ἐγχρωμὸ ἐξώφυλλον καὶ φωτογραφίες. Ἀλλὰ ὅς δοῦμε περιληπτικὰ τὸ ἱστορικὸ περιεχόμενον κάθε βιβλίου:

1. Χερουβείμ, ἀρχιμανδρίτου, Ἰωακείμ Ἀγιαννανίτης (Νικολαΐδης), Σύγχρονες ἁγιορείτικες μορφές, ἐκδόσεις Ἀδελφότητος «Ὁ Παράκλητος», Ὡρωπὸς Ἀττικῆς 1973, σελ. 44+1 φωτογραφία ἐκτὸς κειμένου.

Ὁ πατὴρ Ἰωακείμ (στὸν κόσμον Ἰωάννης Νικολαΐδης) γεννήθηκε τὸ 1895 στὴν Καλαμάτα καὶ ὑπηρέτησε ὡς κληρικὸς στὶς ἐλληνικὰς παροικίας τῶν Η.Π.Α. Τὸ 1930 ἐγκαταστάθηκε στὴν Σκῆτη τῆς Ἀγίας Ἀννας τοῦ Ἀγίου Ὁρους. Ἡ ἀσκητικὴ καὶ παραδοσιακὴ αὐτὴ μορφή τοῦ ἁγιορεϊτικοῦ ἀναχωρητισμοῦ πέθανε τὸ 1950.

2. Τοῦ Ἰδίου, Ἀθανάσιος Γρηγοριάτης, ἔ.ἀ., 1971, σελ. 59+2 φωτογραφίες ἐκτὸς κειμένου.

Ὁ πατὴρ Ἀθανάσιος (στὸν κόσμον Ἀνδρέας Πρωτογελόπουλος) γεννήθηκε στὸν Πύργον τῆς Ἠλείας. Τὸ 1891 ἔλαβε τὸ μοναχικὸ σχῆμα στὴν Μονὴ Γρηγορίου τοῦ Ἀγίου Ὁρους. Μὲ τὴν πνευματικὴν τοῦ ἀκτινοβολία ἐξελέγη ἡγούμενος τῆς Μονῆς. Σ' αὐτὸν ὀφείλεται ἡ ἀναδιοργάνωσις καὶ ἡ πνευματικὴ ἀνόρθωσις τῆς Μονῆς. Παραιτήθηκε ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ ἡγουμένου ὑπὲρ τοῦ πνευματικοῦ τοῦ τέκνου Βησσαρίωνος. Γιά πολλὰ ἔτη ὑπῆρξε ὁ πνευματικὸς στυλοβάτης τῆς Μονῆς. Πέθανε τὸ 1953.

3. Τοῦ Ἰδίου, Καλλίνικος ὁ ἡσυχαστής, ἔ.ἀ., 1973, σελ. 68+1 φωτογραφία ἐκτὸς κειμένου.

Ο πατήρ Καλλίνικος (στών κόσμο Κωνσταντίνος Θειάσπρης) γεννήθηκε τὸ 1853 στὴν Ἀθήνα καὶ ἀσκήτεψε στὴν τοποθεσία Κατουνάκια τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἡ μελέτη τῶν νηπτικῶν κειμένων, ἡ προσευχή καὶ ἡ ἀπομόνωση μετέφεραν τὸν π. Καλλίνικο στὰ στρώματα τῆς νοερᾶς προσευχῆς. Ἀπὸ τὸ 1885 ἦταν ἐγκλειστος στὸ κελλί του. Τὸ 1913 πῆρε θέση κατὰ τῶν Ὀνοματολατρῶν [Πρβλ. Κ. Κ. Παπουλίδη, Ὀνοματολάτραι. Ἑτεροδιδασκαλία Ρώσων μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους κατὰ τὴν δευτέραν δεκαετίαν τοῦ 20οῦ αἰῶνος, «Μακεδονικά», τ. 11 (1971), σ. 117-166]. Ὁ πατήρ Καλλίνικος ὑπῆρξε άγιορείτης στάρετς, γιὰ τὸν ὁποῖο ὑπάρχει ἑλληνική καὶ ξένη βιβλιογραφία, ποὺ χρονολογεῖται ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς άσκησῆς του (βλ. σσ. 8, 37, 56, 65). Πέθανε τὸ 1930.

4. Τ ο ὕ ἱ δ ι ο υ, Δανιήλ ὁ Κατουνακιώτης, ἔ.ά. 1970, σελ. 68+2 φωτογραφίες ἐκτὸς κειμένου.

Ο πατήρ Δανιήλ (στών κόσμο Δημήτριος Δημητριάδης) γεννήθηκε στὴν Σμύρνη τὸ 1846. Σπούδασε στὴν Εὐαγγελική Σχολή τῆς ιδιαίτερης πατρίδας του. Ἐλαβε τὸ μοναχικὸ σχῆμα στὴν Μονὴ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Μία διαφορὰ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Ρώσων στὴν Μονὴ ἔγινε αἰτία νὰ ἀπομακρυνθῇ. [Πρβλ. Δανιήλ, μοναχοῦ άγιογράφου, Ἱστορικὴ μελέτη περὶ τῆς ἀναφύσεως διαφορᾶς ἐν τῇ κατ' Ἀθω IM τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος τῆς ἐπιλεγομένης Ρωστικοῦ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Ρώσων Πατέρων καὶ περὶ τῆς ἐξελίξεως αὐτῆς ἐπιδικασθείσης κατὰ τὸ χιλιοστὸν ὀκτακοσιοστὸν ἑβδομηκοστὸν πέμπτον ἔτος ὑπὸ τῶν πατριαρχείων Κων/πόλεως πατριαρχεῦοντος τοῦ πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Βου, Πάτριαι, 1927, σ. 71]. Ἐξῆσε στὴν Θεσσαλονίκη, στὴν Μονὴ Ἁγίας Ἀναστασίας (Βασιλικὰ-Θεσσαλονίκης), στὴν Μονὴ Βατοπεδίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ τὸ 1888 κατέληξε στὴν τοποθεσία Κατουνάκια τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἐγραψε κατὰ τῶν θέσεων τοῦ Ἀποστόλου Μακράκη (1831-1905). [Πρβλ. Δανιήλ, μον. Ἁγιορείτου, Φωνὴ ἐξ ΑΟ διὰ τὴν προσεχῆ Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, Πειραιεὺς 1926, σ. 36].

Εἶχε μεταξὺ τῶν ὑποτακτικῶν του καὶ τὸν γνωστὸ στὴν Ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας Ἀλέξανδρο Μωραϊτίδη. Ἡ εἰρηνικὴ μορφή του ἐπέδρασε σὲ πολλοὺς μοναχοὺς καὶ λαϊκοὺς. Οἱ λογοτέχνες Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης καὶ Γεώργιος Θεοτοκάς σὲ ἀφηγήσεις τοὺς ἀναφέρονται στὸν πατέρα Δανιήλ (βλ. σ. 6, 8, 13, 30, 33, 53). Πέθανε τὸ 1929.

5. Τ ο ὕ ἱ δ ι ο υ, Ἰσαάκ Διονυσιάτης, ἔ.ά. 1971, σελ. 54+1 φωτογραφία ἐκτὸς κειμένου.

Ο πατήρ Ἰσαάκ (στών κόσμο Ἰωάννης Γεωργίου) γεννήθηκε στὸ Καββακλή τῆς Ἀδριανουπόλεως τὸ 1850. Ἐλαβε τὸ μοναχικὸ σχῆμα στὴν Μονὴ Διονυσίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους τὸ 1872. Ἐξῆσε ἀθόρυβα πάντοτε στὰ διάφορα χειρωνακτικὰ διακονήματα τῆς Μονῆς. Κατὰ τὸν σημερινὸ ἡγούμενο Γαβριήλ ὁ πατήρ Ἰσαάκ «ἦτο τύπος ἀπλότητος, ἀκριβείας καὶ εὐλαβείας, σιωπηλὸς καὶ ἀπερίσπαστος ἐν παντί... ὑπόδειγμα εἰς ὅλους τοὺς πατέρας» (βλ. σ. 9). Ὁ πατήρ Ἰσαάκ πέθανε τὸ 1932.

6. Τ ο ὕ ἱ δ ι ο υ, Σάββας ὁ πνευματικός, ἔ.ά. 1972, σελ. 110+1 φωτογραφία ἐκτὸς κειμένου.

Ο πατήρ Σάββας γεννήθηκε τὸ 1821 στὰ Ἀθῦρα τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης καὶ ἔξῆσε ὡς ἐξομολόγος καὶ στάρετς στὴν τοποθεσία Μικρὴ Ἁγία Ἄννα τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Πέθανε τὸ 1908.

7. Τ ο ὕ ἱ δ ι ο υ, Ἰγνάτιος ὁ πνευματικός, ἔ.ά., 1973, σελ. 103.

Ο πατήρ Ἰγνάτιος γεννήθηκε τὸ 1827 στὶς Σέρρες. Ἐξῆσε καὶ αὐτὸς ὡς πνευματικὸς στὴν τοποθεσία Κατουνάκια τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ὑπῆρξε πνευματικὸ ἀνάστημα τῆς πα-

ραδόσεως τοῦ μεγάλου γέροντος τῆς Κερασιᾶς Χατζῆ-Γεωργίου. Ὁ Ἀλέξανδρος Μωραΐτιδης ἐπισκέφθηκε πολλές φορές τὸν πατέρα Ἰγνάτιο. Πέθανε τὸ 1927.

Μὲ πολλή χάρη εἶναι γραμμένα ἀπὸ τὸν ἀρχιμανδριτῆ Χερουβείμ τὰ 7 βιβλία τῆς σειρᾶς: «Σύγχρονες άγιορείτικες μορφές». Παρόλο ὅτι εἶναι γραμμένα γιὰ τὸ εὐρὺ κοινὸ ἐν τούτοις τὰ βιβλία αὐτὰ εἶναι χρήσιμα γιὰ τοὺς θεολόγους, τοὺς ἱστορικοὺς τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς ἱστορικοὺς τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀλλὰ καὶ τοὺς ἱστορικοὺς τῶν Βαλκανίων. Ὁ συγγραφέας μὲ τὴν προσφορά του αὐτῇ ἔδωσε στὸν ἱστορικὸ τοῦ μέλλοντος ἀρκετὸ ἱστορικὸ ὕλικό. Παράλληλα ὁμῶς ἔδωσε καὶ μιὰ μ α ρ τ υ ρ ί α τῆς πνευματικότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους κατὰ τὸν 20ο αἰῶνα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Κ. ΠΑΠΟΥΛΙΔΗΣ